

A REGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	20 K
Félévre... ..	10 K
Negyedévre	5 K

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő:
Dr. GENCSI SAMU

Felelős szerkesztő:
HOVÁNYI KORNÉL

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	16 K
Félévre... ..	8 K
Negyedévre	4 K

Ankét a vasárnapi munkaszünetről

A Kereskedelmi és Iparkamara értekezlete

(A Reggel tudósítójától.) Rendkívül fontos kereskedelmi és ipari szempontból nagyon érdekes értekezlet volt ma délután a kereskedelmi és iparkamarában a vasárnapi munkaszünetről szóló javaslat tárgyában. Az értekezleten edelényi Koos Samu kir. tanácsos kereskedelmi és iparkamarai alelnök elnöklelt jelen voltak: Pfliegler J. Ferenc kir. tan. a miskolci ipartestület elnöke, dr. Sugár Ignác titkár, Wittich Andor segédtitkár, dr. Máday Lajos fogalmazó, Schrecker S. Lipót, Grünvald Marcell, Berzy Sándor, Weisz Vilmos, Bátorffy Ferenc, Rábel Albert, Szendy Lajos, dr. Gimes Jenő, dr. Halasi Sándor, Barabás S. iparfelügyelő, Papp Ignác és Fekete Mór titkár a Miskolci Keresk. Alkalmazottak képviselőiben, Lőrincz Imre, Marikovszky Ferenc, Reichmann József Miskolcz és Vidéke Kereskedők és Kisiparosok elnöke, Steiner Simon, Neumann Adolf Kir. Testület képviselőiben, Dr. Gombos Ferenc az Iparhatóság képviselőiben, Wesselényi Ferenc, Kasza József, Feldmann Lipót és Weidlich Pál.

Elnöki megnyitó.

Koos Samu kir. tanácsos nagyérdeklődés mellett nyitotta meg az értekezletet. Előadta, hogy a javaslattal a kamara mindkét szakosztálya foglalkozott már, de tekintettel a nagy érdekekre,

elhatározta, hogy értekezletet hív össze. Ezután melegen üdvözölte a megjelenteket és felkérte Wittich Andor előadót ismertesse a javaslatot.

Az előadó a javaslatról.

Wittich Andor előadó kifejtette, hogy a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényhozás eddigi rendje mélyebb fejlődést mutat Magyarországon. Szembe állította a hazai szociálpolitika haladását a külföldével és kimutatta, hogy a magyar törvényalkotás sokkal haladottabb szociálpolitikai nézőpontról tesz tanúságot, mint a külföldi. Mert míg például az osztrák és német törvények helyhatóságokra bizzák annak eldöntését, hogy az üzletek vasárnap délelőttjének mely négy vagy öt óráján tarthatók nyitva, úgy, hogy például némely helyen az alkalmazottak déli tizenkét óráig is munkában tarthatók, — addig a törvénytervezet rögzíti a maximális árusítási időtartamot és ezzel lehetővé teszi, hogy az alkalmazottak egyfolytósan végezve el munkájukat, délelőtt tiz órán túl a vasárnap többi részét pihenésre használják fel. A pihenő idő körülhatárolása tekintetében is sokkal több megnyugtató intézkedést vesz fel, mint a régi törvény. A kereskedelmi üzletek nyitvatartására nézve nagyjában az eddigi rendet kontemplálja, azonban egyúttal fakultative jogi alapot

nyújt a teljes vasárnapi munkaszünet elrendelésére ott, ahol az egyhelyben lakó kereskedők kétharmada kívánja. Új intézkedése még a tervezetnek, hogy a karácsony előtti vasárnapon az árusítást este kilenc óráig engedje meg, továbbá karácsony első napját szintén munkaszüneti napnak nyilvánítja. Lényeges újítást tartalmaz továbbá az a rendelkezés, amely felhatalmazza az iparhatóságot arra, hogy egyes közérdekből teljesítendő halaszthatatlan munkáknak vasárnap való teljesítésére engedélyt adhatnak. Egyik leglényegesebb pontja a javaslatnak az, amely az alkoholizmus elleni küzdelemben kíván a társadalom segítségére sietni azon rendelkezésével, hogy a kizárólagos égetett szesz italok kimérésével foglalkozó üzleteknek pálinkamérőknek) csak a délelőtti tíz óráig engedje meg a kimérést. Általánosságban előnyül hozza fel az előadó a javaslatnak, hogy míg a jelenlegi (1891 XIII. te.) ki nem elégitő általánosságokban intézkedik, továbbá hézagos és a különböző érdekelletékeknek sok ütköző pontot hagy fenn, addig a tervezet egyöntetűségére törekvő és célszerű korlátokat kiszabó intézkedéseivel sokkal teljesebben biztosítja ama szociálpolitikai és iparfejlesztési szempontok érvényesülését, amelyek törvényi oltalmat, a pihenő idő teljes kihasználására nézve biztosítják. A részletekben ismereti ezután a javaslatot és kiemeli azon pontokat, amelyek a régi törvénnyel szemben változást, illetve újítást jelentenek.

A javaslat általános kritikája.

Elnök felhívására ezután többen szóltak hozzá általánosságban a javaslatához.

Szegilongi Schrecker S. Lipót:

Tudjuk mindnyájan, hogy az 1891. XIX. t.-c. amnyi latitude-ot hagyott, hogy azt minduntalan ki lehetett játszani. Üdvös volt ezért a jelenlegi törvény rendelkezéseit megszorítani és szabályozni. Figyelembe kell venni, hogy még nem vagyunk Németországban, különösen nem Angliában, ahol helye van a szigorú megszorításnak, mert ott egész más világban élnek az emberek, mások a megélhetési viszonyok és a kereseti viszonyok. Ha mi tulságos mértékben szorítanánk meg a kereseti alkalmakat, attól kellene félnünk, hogy a kivándorlás még nagyobb méreteket fog venni. — Megélhetési módot kell adni a munkásoknak, akik nem élhetnek meg száraz enyéren. Módot kell nyújtani a nagyiparosnak arra, hogy mennél többet fizessen, — mert nem vagyunk mindig abban a helyzetben, hogy ha a munkás nem dolgozik, akkor is fizessük. A rossz gazdasági viszonyok között, tavaly például ez nehezünkre esett. Sajnos, megállapíthatjuk, mennyire visszamaradtunk a termelésben Ausztria, sőt még Oroszország mögött is. A malomüzlet például kampányüzlet. Nekünk augusztustól novemberig kell feldolgoznunk az anyagot és ezen idő alatt szükségünk volna tehát arra, hogy eme négy-öt hónap alatt a vasárnapi munkaszünet fel legyen függesztve, mert nemesak a gyárak, hanem a közönség is kárt szenvednek különben.

Neumann Adolf: Minden szempontból osztom előttem szóló véleményét, a javaslatához más szempontokból kívánok hozzászólni, főleg a vidéki városok szempontjából. A nyári időszakban, amikor a gazdáknak drága az idejük és nehezen jutnak egy kis szabadidőhöz, a vasárnap délelőttöt jobban ki kell használni. Ez nemesak az üzlet tulajdonosoknak, hanem a vásárlóközönségnek is érdeke.

Vizvezeték- és csatornázás-berendező vállalat
WEITZENHOFFER BERTALAN Miskolcz

Telefon 362.

Szemere-utca 15. szám.

Telefon 362.

Kívánatra költségvetést díjtalanul készít.

Évi jókarban tartást vállal.

Barabás iparfelügyelő szerint a **tulságos szorgalom a munkaerő és frissesség rovására esik. Reflektálva** az előtte elhangzott felszólalásokra, megállapítja, hogy a törvényjavaslat 4-ik paragrafusa módot nyújt arra, hogy a kereskedelmi és a pénzügyminiszter indokolt és fontos esetekben a munkaszünetet felfüggeszesse. Külön intézkedésre tehát e tekintetben nincsen szükség. Szükségesnek tartaná, ha a fontosabb kérdésekben a rendelkezésre feljogosított közigazgatási hatóság mindig kikérné az illetékes fórumoknak, így a kereskedelmi és iparkamarának és az iparfelügyelőségnek a véleményét is.

Fekete Mór a Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesületének titkára a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglal állást. A folytonos munka a halálzási arányt növeli. A munkásoknak friss erőre van szükségük, hogy munkájukat folytassák. Budapest környékén is vannak falvak, ott mégis teljes lesz a munkaszünet. A szükségleteket hétköznapi napokon is be lehet szerezni.

Weisz Vilmos felszólalása után következett a javaslat részletes tárgyalása.

Kötelező a munkaszünet

a javaslat szerint a bányavállalatokra, valamint az ezekkel kapcsolatos kohókra és egyéb segéd- és feldolgozó művekre; a mezőgazdasági és erdei termeléssel, — állattenyésztéssel, halászáttal, — kert- és szőlőműveléssel, selyemtenyésztéssel és méhésztéssel összefüggő mellékipari üzemekre, tekintet nélkül arra, hogy azokban leginkább az illető üzemtulajdonos saját nyereszterményei, vagy idegen nyeresztermények dolgoztatnak-e fel; a házi ipari üzemekre; az állami egvedárusággal kapcsolatos üzemekre; a kir. kisebb haszonvételek sorába tartozó malomüzletekre; az italmérésre és a koresmákra; a vasúti és hajózási vállalatok által, továbbá a posta-, táviró- és távbeszélőintézet által fenntartott gyártási és javító műhelyekre; mindennemű építkezésekre; egyesületeknél, a bár kizárólag csak saját tagjaik érdekében is, iparszerűleg folytatott ipari és kereskedelmi tevékenységre; a gyógyszerárakra; a házaló kereskedésre; a vándorolva, tovább az utcákon és köztereken folytatott iparüzésre (árusításra); akkor is, ha állami, törvényhatósági, községi vagy magánkezelésben állanak.

Az értekezleten erre vonatkozólag senkinek sem volt megjegyzése.

Reggel hat órákor

kezdődik majd a munkaszünet és másnap reggel hat óráig tart, a javaslat szerint.

Weisz Vilmosnak erre vonatkozólag az volt a megjegyzése, hogy a kiskereskedők érdekében ange-

délyezni kéne a hétfő reggeli öt-órás nyitást.

Papp Ignác kijelenti, hogy ez ellen nincs kifogása, de a kereskedelmi alkalmazottak érdekében csak azok az üzlettulajdonosok nyithassanak öt órákor, akiknek nincs alkalmazottjuk.

Schrecker S. Lipót is helyeselte ezt megjegyzést.

Mentesítve vannak

a vasárnapi munkaszünet alól: a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérő iparok; a rendes járatú időközött személysállítás; — azok ipara, kik közhelyeken a közönség számára személysállító eszközöket tartanak készen, — vagy szolgálataikat ajánlják; a gyógyszerárak; az üzemhez tartozó helyiségek és berendezések javításával és tisztántartásával járó munkákra, amennyiben azokat az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének veszélyeztetése, vagy az üzem lényeges zavarása nélkül hétköznapi napokon végezni nem lehet; az ipartelegeken teljesített közbiztonsági, tűzvédelmi és közegészségi szolgálataira; évenként egy munkaszüneti napon az évi leltár s a mérleg elkészítésével járó munkára; az iparüző által személyesen, mások munkaerejének igénybevétele nélkül s a nyilvánosság kizárásával végzett munkára. Az a munkaadó, aki munkaszüneti napon az a) vagy c) pont alá eső munkát kíván végeztetni, erről az illetékes hatóságnak a munka megkezdése előtt, a munka színhelyét, nemét, a munkaszüneti napon foglalkoztatni kívánt munkások számát s a foglalkoztatás előre látható időtartamát feltüntető jelentést köteles tenni.

A jelentésnek postára adásával a munkaadó eleget tett ezen kötelességének. Ezek a jelentések bélyegmentesek.

Ennél a pontnál Rábel Albert felhívta az értekezlet figyelmét, hogy a mentesített üzletek közül a cukrászda kimaradt.

Az a) pontra nézve Pfliegler J. Ferenc kir. tanácsos megjegyezte, hogy ez nem volna helyes intézkedés, mert munkaszüneti napon semmiféle munkát nem engedélyezhető meg.

Feldmann Lipót mérnök az a) pont meghagyása mellett érvelt.

A c) pontra vonatkozólag Fekete Mór annak a véleményének adott kifejezést, hogy ezt a pontot törölni kell, mert visszaesés volna a jelenlegi törvényvel szemben. Egy miniszteri rendelet világosan kimondja, hogy vasárnap nem lehet ilyen munkálato-

kat végezni. Papp Ignác úgy véli, hogy a munkaszünet be nem tartását legalább huszonnégy órával előbb kellene bejelenteni, nehogy vizsgálásokra adjon alkalmat.

Kivételeket tesz

a törvényjavaslat olyan üzemekkel, melyek természetüknél fogva meg nem szakíthatók, vagy nem halaszthatók; melyektől a teljes üzemnek a munkaszüneti

napot követő napon a rendes időben való megkezdése függ s köznapon nem végezhető; melyek a kizárólag vagy túlnyomó részben szélérőre, vagy nem állandó vizierőre berendezett üzemekben a hajtóerő kihasználása érdekében nem szünetelhetnek; melyek az üzem természete folytán az évről évre csak bizonyos szakában végezhető; melyek a feldolgozásra kerülő nyers anyag, illetőleg félgyártmány gyors romlásának elkerülése érdekében halasztás nélkül végezhető; melyek a közönség érdeke megköveteli. A kiadandó rendeletben meg kell jelölnie a végezhető munka nemét és idejét, valamint a munkaszüneti napokon foglalkoztatott alkalmazottak részére a törvény szerint nyújtandó szünet tartamát.

Erre vonatkozólag Schrecker S. Lipót megjegyezte, hogy ne a rendeletben, hanem magában a törvényben precizirozzák azokat az üzemeket, amelyek az év bizonyos szakában dolgozhatnak.

Ki kell függeszteni

a javaslat szerint a munkaszüneti napra vonatkozó rendelkezéseket.

Rábel Albert úgy vélte, hogy ezt a szakaszt egészen ki kell hagyni, a munkaadók és munkások úgy is tisztában lesznek a szabályokkal, ha pedig elkallódna a kifüggesztett tábla, ez csak zaklatásokra adna alkalmat.

A teljes munkaszünet

kérdését tárgyalták ezután. Erre vonatkozólag a javaslat 10-ik paragrafusa a következőket mondja: Elelmicikkek a túlnyomóan ezek árusítására berendezett üzletekből Budapest székesfővárosban, ugyszintén Újpest rendezett tanácsu városban, Rákospalota, — Erzsébetfalva, Kispest és Pestszentlőrinc községekben, valamint a fő- és székfővárossal szomszédos más községek közül azokban, melyeket a kereskedelemügyi miniszter rendelettel megjelöl, munkaszüneti napokon a köznapokra nézve érvényes üzletnyitási időponttól, a magyar korona országainak egyéb területén reggel öt órától, amennyiben pedig az 1913. évi XXXVI. törvényeik alapján a köznapokra nézve későbbi üzletnyitási időpont állapított meg, a köznapok üzletnyitási időpontjától délelőtt tíz óráig árusíthatók.

Minden más kereskedelmi árusításnak Budapest székesfővárosban, ugyszintén Újpest rendezett tanácsu városban, Rákospalota, Erzsébetfalva, Kispest és Pestszentlőrinc községekben, — valamint a kereskedelemügyi miniszter által az első bekezdés értelmében rendelettel megjelölt többi községben, továbbá Zágráb területén, munkaszüneti napokon az egész napon át, a magyar korona országainak egyéb területén reggel hat óra előtt, amennyiben pedig az 1913. évi XXXVI. törvényeik alapján a köznapokra nézve későbbi üzletnyitási időpont állapított meg, a köznapok üzletnyitási időpontja előtt s délelőtti tíz óra után szünetelnie kell.

Weisz Vilmos: A javaslatban precizirozni kéne, hogy azokat a vevőket, akik tíz óráig bemennek a boltba, tíz óra után is ki lehet szolgálni, mert sok helyütt az az az uzus, hogy a rendőr pont-ánb 10 órákor megjelenik az üzletben és kikergeti az ott tartózkodó vevőket.

Papp Ignác a teljes vasárnapi munkaszünet mellett foglal állást. 1891-ben is nagy riadalom volt a részleges munkaszünet miatt, de azóta a kereskedők is beleszoktak és ma már senkisérekriminál. Így volna ez a teljes munkaszünettel is.

Schrecker S. Lipót szerint a kérdést szociális miskolczi szempontból kell megítélni és ebből a szempontból nem volna helyes a teljes munkaszünet.

Papp Ignác: A kereskedők nagyobb része kívánja a munkaszünetet.

Kasza József polemizál Papp Ignáccal.

A gyárak munkásai miatt lehetetlen az üzletet egész nap zárva tartani.

Weisz Vilmos: Miskolcson hat-száz kereskedő van, ebből mintegy százötvenkető tartja zárva szombaton ületét. Ezekre nézve rendkívül sérelmes volna a teljes vasárnapi munkaszünet. A munkások különben is koresmákba vinnék keresményüket, ha vasárnap nem vásárolhatnának.

Schrecker S. Lipót: Majd ha a koresmákat is bezárják, akkor igen.

Reichmann József a miskolczi és környékbeli kiskereskedők és kisiparosok nevében beszélt igen érdekesen. Szociális szempontból ő is helyesli a teljes munkaszünetet, de a gyakorlatban ez súlyosan érinti a kiskereskedőt, aki valósággal kinlódik a száraz kenyérért. Azoknak nevében beszél, akik nincsenek képviselve sem a törvényhozásban, sem a törvényhatóságban, sem más testületekben. Magyarországon csak a nagyipart és a mezőgazdaságot részesítik kellő védelemben. Ugyanakkor, amikor a gazdáknak a legkülönbözőbb támogatást nyújtják, a kiskereskedőn és kisiparoson tüzzel-vassal hajtják be az adót. A kiskereskedők és kisiparosok érdekében a jelenlegi rendszer fenntartását óhajtja.

Koós Samu kir. tanácsos, mint a kereskedelmi szakosztály elnöke, megállapítja, hogy valahányszor kereskedelmi és ipari érdekről van szó, a szakosztályok mindig kellő erélylyel védik meg a kereskedelmi és ipari érdekeket és ha ez nem mindig sikerül is, ez nem a mi hibánk.

Reichmann József: Köszönettel tudomásul veszem ezt a bejelentést.

Fakultatív munkaszünetek

jelent a törvénynek alábbi, 11-ik paragrafus:

Ha a községben vagy annak egy részében üzletet (boltot) fenntartó valamennyi, vagy csak bizonyos üzletághoz tartozó érdekelt kereskedők kétharmada a községben, esetleg annak egy részében, valamennyi vagy csak bizonyos üzletághoz tartozó, az egész éven át, vagy csak az évnek bizonyos szakában, vagy csak bizonyos munkaszüneti napokon későbbi üzletnyitás vagy korábbi üzletzárás által megrövidíteni kívánja a munkaidőt, vagy oly üzletek kivételével, amelyekben tulajdonos élelmiszereket árúsítanak, a teljes munkaszünetet kívánja érvényre emelni, az elsőfoku, Budapest székesfőváros területén a másodfoku iparhatóság, az érdekelt kereskedők kétharmada kivánságának megfelelőleg köteles az üzletek (boltok) munkaszüneti napokon való kinyitását s bezárásának időpontját megállapítani, illetőleg a teljes munkaszünetet elrendelni.

Weisz Vilmos: Ez nem egyéb, mint oktroj. Elvégre nem lehet a kisebbségtől megkivánni, hogy ilyen kérdésben alávesse magát a többség követeléseinek.

Weidlich Pál helyesli a törvényjavaslat intézkedéseit.

Papp Ignác szerint ebből a paragrafusból megállapítható, hogy a kormánynak intenciója a teljes munkaszünet.

Fekete Mór: Örömmel üdvözlö a javaslatnak ezt a passzusát, mert így társadalmi uton el lehet érni a teljes munkaszünetet. Azt a javaslatot teszi, hogy a paragrafus ilyen módon módosíttassék:

Az üzletek csak az esetben tartathatók nyitva, ha ezt a kereskedők kétharmada kívánja.

Pálinkát

nem szabad árúsítani vasárnap, csak délelőtt tíz óráig, így kontemplálja ezt a javaslat, azután így folytatja:

Amennyiben az italmérőnek égetett szeszes ital kimérésén kívül, bor vagy sör, vagy más égetett szeszes ital kimérése is meg van engedve, üzletét munkaszüneti napokon az első bekezdésben említett idő eltelte után is nyitva tarthatja ugyan, de délelőtti tíz óra után égetett szeszes italokat üzletében kimérni vagy árúsítani nem szabad.

Vendéglőkben, kávéházakban s cukrászdákban kizárólag eredeti palackozásban forgalomba kerülő különleges (finomított) égetett szeszes italok poharanként a második bekezdésben megállapított időn kívül is árúsíthatók.

Rábel Albert: Ezt a kitéteit „kizárólag eredeti palackozásban” törölni kell, mert éppen ez fog a közvéleményre alkalmat szolgáltatni.

Sugár Ignác dr. nem osztozik Rábel véleményében. Ez a kitétel szükséges.

A vásárokra

vonatkozik a 15-ik paragrafus, a mely azt mondja, hogy ha a kirakó vásár két napig tart és egyik nap vasárnapra esik, ezen a vásáron tilos az árusítás.

Reichmann József a vásárra járó kereskedők szempontjából károsnak tartja ezt az intézkedést s a vasárnapi árusítás engedélyezését is javaslatba hozza.

A mulhatatlanul szükséges irodai teendőket

igy állapítja meg a javaslat:

Az e törvény 3. szakaszának első bekezdése szerint, valamint a 4. szakasz alapján a munkaszüneti napon megengedett munka végzéséhez mulhatatlanul szükséges irodai teendők munkaszüneti napon délelőtt kilenc órától tizenegy óráig végezhetők, azzal a megszorítással, hogy a munkaadó minden irodai alkalmazott részére minden második vasárnapon teljes munkaszünetet köteles adni.

Koós Samu: Talán legjobb volna, ha a törvény oly módon intézkednék, hogy a szükséges irodai teendők két órán át végezhetők. Ebben az esetben a speciális helyi viszonyokhoz lehetne alkalmazkodni és akkorra tenni ezt a két órát, amikor az legjobban megfelel a kereskedők és alkalmazottak érdekeinek.

Pénzbüntetés

kontemplálja a javaslat azokkal szemben, akik a törvényt áthágják. A tervezet szerint kétszáz koronáig terjedhető pénzbírság róható ki.

Reichmann József: Miután a hatóságok a legkülönbözőképpen bírálják el a kihágásokat és egyik száz koronával bünteti azt, melyért más hatóság előtt csak négy korona büntetés jár, indítványozza, hogy írjon fel a kamara a javaslatnak olyan módosítása iránt, hogy az első két esetben járó pénz büntetést fixirozzák és érkező büntetés csak akkor érhesse a kereskedőt, ha kétszernél többször vét a törvény ellen.

Ez volt az utolsó kifogás a javaslatnál szemben, melynek számát minden ellenvetés nélkül vettek tudomásul az értekezleten jelen voltak.

Az elnök ezután köszönetet mondott a megjelenteknek és annak hangsúlyozásával, hogy úgy a szakosztályok, mint a teljesülés bizonyára figyelem fogják venni a kormányhoz intézendő feliratukban az elhangzott észrevételeket, berekesztette a ülést.

Az értekezlet Koós Samu éltetésével oszlott szét.

A Reggel telefonszámai:

Kiadóhivatal 114.
Szerkesztőség . . . 315.

Beszélgetés Fürész Sándor üzletvezetőhelyettesével

Harminchat évig szolgálatban

(A Reggel tudósítójától.) A miskolczi üzletvezetőség legnépszerűbb főtisztviselője, Fürész Sándor főfelügyelő, helyettes üzletvezető a saját kérelmére nyugodalomba vonul. Egy komoly, kötelességtudó, igaz szeretetnek örvendő köztisztviselő bucsuzik most pályatársaitól. Fürész Sándor évtizedeken keresztül állt a MÁV. szolgálatában, évtizedeken keresztül pontos, lelkiismeretes hivatalnok volt egy hatalmas testületnek. Példaadó precizitással és jóakarattal végezte munkáját minden időben és igazság szeretete valóságosan közmondássá vált. Fürész Sándor egész életét szakadatlan munkában töltötte, folyton dolgozott és nemcsak a vasutas társadalom látta hasznát ennek a munkának, hanem Miskolc városa is. Fürész Sándor évek óta tagja a törvényhatóságnak is, ide a polgárok bizalma küldte. A közéletben mindig aktív részt vett és ott, ahol általános érdekek megvédéséről, jótékonyági akciók megkezdéséről volt szó, mindig az első között szerepelt Fürész Sándor, akinek távozása igaz veszteség úgy az üzletvezetőségre nézve, mint a közéletre. Fürész Sándor azonban a jövőben is munkát kíván magának a társadalmi ügyekben, nem akar teljesen elvonulni, nem tud munka és tevékenység nélkül megenni.

Fürész Sándor főfelügyelő, üzletvezető helyettes nyugdíjaztatására vonatkozóan ma a következő levelet kapta Tolnay Cornéltól, az államvasutak elnökgazdájától:

„Nagyságos Fürész Sándor főfelügyelő, üzletvezető helyettes urnak. Miskolc.

Kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága folyó évi április hó 17-én 2896—III. sz. alatt kelt rendelete végrehajtásában tudomásul veszem, hogy a főfelügyelő ur fizetésével egyenlő nyugdíjra szerzett igénye folytán az 1914. évi XVII. t.-c. 52. §-ának a) és b) pontja alapján a szolgálatból kilép.

Ennélfogva 1914. évi július hó 31-ével a szolgálat alól felmentem. Ez alkalommal a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága főfelügyelő urnak hosszú szolgálata alatt tanusi-

tott kiváló működéséért elismerését méltóztatván kifejezni, a miről örvendetes tudomásul saját elismerésem nyilvánításával értesítem.

Nyugdíjának megállapítása iránt külön történik intézkedés.

Budapest, 1914. április 22.

Tolnay s. k., elnök.

A Reggel munkatársa ma felkereste Fürész Sándor főfelügyelőt és beszélgetést folytatott vele a saját kérelmére történt nyugdíjazásáról és közéleti szerepléséről. Fürész Sándor lekötözött udvariassággal állt rendelkezésünkre és vázolta azt a hosszú és nagy utat, amely a mai pontig vezetett.

— A középiskolákat — mondtam — Kézsmárkon jártam. Nyolc osztályt töltöttem el a kézmárki főgimnáziumban, azután Bécsbe mentem és az ottani műegyetem gépészmérnöki szakosztályára iratkoztam be. Mérnöki tanulmányaim befejezése után a MÁV. szolgálatába léptem és azóta, a mai napig, harminchat évig ott is vagyok. A harminchat évi szolgálati idő feljogosítja az illetőt a szolgálatból való kilépésre, miután az alkalmazott teljes nyugdíjigényt szerzett.

— Mint gépszmérnök, pályatársom elején a budapesti, pozsonyi, szolnoki és miskolczi műhelyekben szereztem meg a szükséges gyakorlatot. Később ugyanazon helyeken némelyikén mint osztályvezető működtem, majd később Szolnokon fűtőházi főnökké neveztek ki. Ebben a minőségben közel tíz évig működtem. A lonsonezi, szabadkai és a szegedi üzletvezetőségeknél eltöltött rövidebb idő után ezelőtt tizenhat évvel, mint főmérnök Miskolcra kerültem, az itteni üzletvezetőség vontatási osztályába, mint főnökhelyettes. Két és fél évi szolgálat után osztályfőnökké neveztek ki s egyúttal felügyelő léptettek elő. Osztályfőnöki minőségemben tíz évig működtem, időközben főfelügyelő lettem, két évvel ezelőtt pedig üzletvezető helyettesessé nevezett ki a kereskedelmi miniszter ur. Ebben a minőségben vagyok a mai napon is.

— Társadalmi tevékenységeit folytatni fogja üzletvezető helyettes ur?

— A Miskolcson eltöltött tizenhat évre rendkívül kellemesen emlékszem vissza és hálásan gondolok az itteni társadalomra, a

mely engemet érdemeimen felül felkarolt. Nagy elfoglaltságom mellett igyekeztem nemcsak vasutas körökben munkálkodni, hanem tölem telhetőleg társadalmi akciókból is kivettem a részem és kiakarom venni a jövőben is. A protestáns egyháznál az egyház-tanácsosi tisztséget töltöttem be, a Magyar Mérnök és Építész Egyesület Miskolc—Diósgyőri Osztálya néhány évvel ezelőtt alelnökké választott, a polgárság bizalma pedig hat évvel ezelőtt a város parlamentjébe küldött. Tiszteletbeli állásaimat mind megtartom, továbbra is megmaradok annak, a kivoltam, dolgos, szerény tagja a társadalomnak.

Timár Liza

Az utolsó bemutató

(A Reggel tudósítójától.) Holnap lesz az idei színházi szezon utolsó bemutatója. Bródy Sándor budapesti erkölcsrajzát, a páratlan sikert ért „Timár Liza”-t adja elő a társulat drámai ensembleja s az utolsó premier iránt város-szerte széles érdeklődés nyilvánul. A Timár Liza igazi lipótvárosi darab. Maga a főhős: egy tulmüvelt, ideges, hisztérikus leány, aki százféle lelki mozzanaton megy keresztül. Minden szava, szemvillantása úgy hozzátartozik a darabhoz, mint a festményhez a vászon. Gyönyörűen állítja be ezt a leányt Bródy Sándor. Az anyja bebeszéli neki, hogy tulajdonképpen nem Timárnak, a gazdag bankár-kereskedőnek, hanem egy hercegnek a gyermeke. Liza ebben a tudatban nő fel. Az apjával úgy beszél, mint királynő a lábai előtt térdeplő alattvalójával s mikor Liza megtudja, hogy minden csak mese volt, a távoli herceg a királyi rokonság, meg mind a többi, — akkor úgy érzi, mintha a világ összefutott volna előtte, mintha egyszerre minden összeomlott volna a szeme előtt.

Bródy Sándor még nem irt ilyen nagyszerű darabot s nagy kár, hogy még csak most, az utolsó héten kerül színre, mert a Timár Lizának akkora sikere lesz Miskolcon is, hogy egész előadás sorozatokat lehetett volna rendezni belőle. Majd a nyári szezon idején bizonyára ki fogja pótolni a társulat azokat az előadásokat, amiket most a téli szezonban elmulasztott.

A Timár Liza a következő szereposztásban kerül holnap, szombaton este színre.

Timár — László Gyula. Timárné — Nickyné Ilona. Timár Liza — Rettegny Margit. A házi orvos — Vidor József. Capiera Kuno gróf-
ulánushadnagy — Fenyő Emil, Capiera Sebestyén gróf, nyug. tábornok — Doktor János, Capiere

grófné — Cserényi Adél, A konzul — Nyulassy Lajos, A konzulné — Császár Camilla, A házikáplán, A nagypapa — Bátor Béla, A háziüggyvéd — Dózsa Jenő, Ronn S. Tivadar — D'Arigo Cornél, A tisztiszolga — Konez Mihály, — Első komorna — Delli Juliska, Jaulusz főkönyvelő — Radnai György, Próbamamzel — Sárközy Mariska, Első komornyik — Gáspár Kálmán, Masamód — Sárközy Franciska.

A Timár háromszor egymásután, szombat, vasárnap, hétfőn kerül színre s a hétfői előadás egyuttal a drámai személyzet busu estélye lesz.

Rettegny Margit, aki Timár Liza címszerepét kreálja, a következő érdekes és értékes sorokat írta A Reggelnek a darabról:

Annyit írtak már a Timár Lizáról, hivatottak és kevésbé hivatottak, hogy én alig irhatok valamit újat a darabról! Azt is sokan tudják, hogy Bródy a kedvenc író! Szeretem a rapszodikus irányát, különös kifejezéseit, érdekelnek az ideáljai, akiket hőseinek vagy hősnőinek megtesz, egyszerűen ünnepnapom van, ha az ő darabjában játszhatom!

A Liza alakja mindenkifelett tetszik nekem. Mikor elolvastam, sok helyen éreztem, hogy simul a szerep egyéniségemhez. — Egy agyonnevelt miliomos leány, akinek becsület, tiszta lelke a gazdag emberek kilenceszeres aranyezüst lepléből nagy harcok árán vetkőzhet ki. Nekem nem volt ellenszenves egy pillanatig sem, — nem is szabad azzá tenni. Csak bizárrá, akinek különöségein nem habordok fel a lélek, legfeljebb gyöngén megcsóváljuk a fejünket.

Lehet, hogy némely agyonrendszerezeseitett lelkű embernek nem fog tetszeni, a Timár Liza alakja soha. Mégsem félek kimondani, sőt ismételni, hogy sok rokonszónást látok közte és magam között. Tisztán emlékszem rá, s most már mosolyogva emlékszem vissza, hogy odahaza a szülői házban nem egyszer fogadtam úgy nekem nem tetsző fiatal urakat, mint a hogyan holnap D'Arigót fogadom az első felvonásban.

A harmadik felvonásban megtörtik Liza. Azt hiszem, a legnagyobb ellensége is könnyes szemmel hallgatja majd atyjához intézett utolsó levelének tollbamondását.

Ennyit szabad elárulnom előre, a többire megfelel a holnapi előadás!

Rettegny Margit.

Legolvasottabb
miskolczi lap
A REGGEL

A miskolczi gyáripár helyzete

Schrecker S. Lipót a gyáriparról

(A Reggel tudósítójától.) Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége e hó 26-án tartja évi rendes közgyűlését, amelyen többek között a miskolczi fiók jelentése is szóba fog kerülni. A miskolczi körzetben jelenleg tizenöt gyár tagja a Gy. O. Sz.-nek. — A tagok száma a múlt évtől kettővel szaporodott. A közgyűlésen Wittich Andor titkár képviseli a fiókot. A miskolczi fiók jelentését itt közöljük:

A miskolczi fiók jelentése.

Válságos esztendő élt át a magyar gyáripár 1914-ben. — A szövetségünkbe tömörült gyárak helyzetét aggodalommal szemléljük.

Hála gyárosaink körültekintő gondossága s áldozatkészségének — mert a munkásság magatartása e válságos helyzetben nehéz feladat volt — általán iparüzemeink erős szervezetenek, a nagy viharok tombolását diadalmasan állották a vállalatok. A duló Balkánháború, kedvezőtlen termésünk, pénzválság: megannyi súlyos csapásként nehezedett nagyiparunkra. Megesáppant forgalom, majd csaknem teljes üzletelenség jellemzik az esztendőt.

A közlekedéspolitikára ellen általánosságban nincs panaszunk. De a csomagolatlanul feladott gyártmányok vasuti kezelését elkeseredetten panaszolja minden vállalat. Valóban itt a tizenkettedik órája annak, hogy a vasuti közlegeket végre valahára kioktassák az árukkal való bánásmódról. Az a kényelmes jogi álláspont, hogy ilyen árukért a vasut nem szavatol, végre is modern vasuti üzemből nem lehet mentés. Legalább olyan eljárásra nem, mely mellett még kovácsolt vasárak is össze-vissza rongálva, töredézekre érkezzenek rendeltetési helyükre. Hallják meg végre valahára a teherforgalom intézői a gyáros panaszát! Lássák be, — hogy a gyáros tehetetlenül áll a bajokkal szemben, miket segíteni, vagy legalább enyhíteni a vasutnak kell. A gyárostól nem kívánhat a vasut technika képtelenségeket, vagy azt, hogy a gyáros sajátjából fedezze pld. egy óriási vasöntvény, gép stb. csomagolási költségeit, mikor a végző ezeket nem fedezi, bérszámításról szó sem lehet. Itt a vasuti kezelés megjavítása az egyedüli panacea.

Érdekesnek tartjuk e helyütt visszaadni az egyes gyáripari ágak gazdasági helyzetét úgy, — miként azt az egyes szövetségi tagok ismertetik.

Vasgyárak. Az öntődék eredménye az előző években elért forgalomnak alig egy harmadát érte el. Magas anyagárak és szállítási díjak mellett különösen kedvezőtlenül befolyásolta az értékesítést a kiélesült német ver-

seny. Az üzemmérséklés elkerülhetetlen volt, ami rosszabbá tette a munkásság helyzetét.

Gépgyáraink a mostoha mezőgazdasági viszonyok nyomását érezték meg. A rossz borteremés, a borgezdasági gépek és eszközök forgalmát — mely e vidék gyárainak erős tápláló forrása — minimumra apasztotta. Míg az általános ipari pangás az erőgépek gyártásával foglalkozó üzemek helyzetét súlyosbította.

A lakatosárugyárak nemkülönbézetben kedvezőtlen mérleggel zárnak. Az építkezések megcsökkenése erősen éreztette a piacon a hatását, úgy, hogy gyáraink jobbra raktárra dolgoztak.

Az építőipari válságot legerősebben szynli a téglagyártás. Egy tulnyomólag városi (Miskolc) részeseddel alapult téglagyár üzemének organizációját teljesen befejezte s gyártmányai immár piacra kerültek. A napszámosmunkában Miskolc thj. város vízműveinek építése folytén téglagyáraink munkáshíányt érezték, mely azonban a kedvezőtlen piaci viszonyok következtében nem volt nagyobb jelentőségű.

Palackgyártás. Nagy hiány van fiatal (16—18 éves) munkásokban. E hiány pótlására egyelőre nincs kilátás.

Parketta-, keréktalpgyártás. Előbbi iparág az építőipar rossz viszonyait panaszolja. Míg a keréktalpgyártmányok a mezőgazdasági gépüzemek lehangyolott konjunkturái következtében a gyárak raktáraiban várják jobb idők virradását. A keréktalpgyártóanyagbeszerzés nagy gondot okoz. Erre nézve szó szerint ide iktatjuk egyik gyárunk panaszát: „Mint hogy gyárunk a nyers anyagot a kincstártól szerzi be és a kincstár újabbban évente árverés útján értékesíti termékeit, ez reánk nézve káros hatással van, amennyiben gyárunkban semmi nemü beruházásokat nem eszközölhetünk, mert ki vagyunk annak téve, hogy a legközelebbi évben nyersanyag nélkül maradunk. Továbbá gyártmányainkat csak szerződéses viszony útján (gépgyárosoknál) tudjuk értékesíteni, miért is hosszabb lejáratu szerződésekre nem bocsájtkozhatunk. Fentiekből kifolyólag nagyon gyakori eset, hogy gépgyárosaink, dacára annak, hogy nálunk olcsóbbak és jobb minőségűek a keréktalpak, azokat Csehszágából szerzik be.”

Kötöttáru gyártása. Középes esztendőre tekinthet vissza szakmabeli gyárunk, mely szépen fejlődik.

Papirgyáraink az állami megrendelések csökkenését panaszolják. A hanyatló kereslet érhetőleg kedvezőtlenül befolyásolta az üzemet.

Malmok. Az év első felében nagyobb mérvű üzemmérséklés dacára is elég kedvező eredménnyel zárult, az új idény azonban

a hazai malomipart általában szerfelett nehéz viszonyok elé állította. Az aratás, kivált az ország északkeleti részében üzleti körzetében, a rendkívül mostoha időjárástól sokat szenvedett. — E vidéken különösen buzában nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is érzékeny károk sujtották termelőinket s részben a malomokat is. Mert buzánk egymagukban nem lévén őrölképesek, kénytelenek voltak malmaink őrölképes jó buzát távol vidékekről beszerezni. A buza beszerzésének ezen módja nemcsak a többletszállítási költségekből, de a földrajzi helyzetnél fogva természetesen jelentkező verseny folytán is nagy áldozatot kíván. A kétszámítványok elhelyezése és értékesítése tekintetében különösen a Budapestten túl fekvő relációkban nehéz viszonyokkal kellett megküzdeni. Ehhez járultak a takarmánycikkek rohamos áresése, a majdnem 50%-kal emelkedett zsákárak, a kőszén inegráculása. E kedvezőtlen körülmények behatása dacára az üzletév kielégítő eredménnyel járt.

Cukorkagyarak, az ausztriai (Szilécia, Morvaország, Galícia) gyárak versenyét sulylik. A jóval alacsonyabb termelési költségekkel számoló osztrák üzemek könnyen győzik le a magyar versenyt s szorítják mind kisebb területre e vidék nagyiparát.

A most vázoltuk gazdasági helyzet mellett a társadalmi erők sem találhatnák kedvező működési támpontokat. Szövetségünk helyi sulya, működési területe minaddig szűk keretek közé szorul, míg nem sikerül tagjaink számát megkétszerezni. Anyagi, erkölcsi tőke gyűjtésre kell tehát első sorban törekednünk. Fáradozásunk lassan gyarapodó sikerrel jár. Az elmúlt év két új taggal szaporította taglétszámunkat. Taggyűjtő akciónk felszínre tartása s intenzív felkarolása állandó gondoskodásunk tárgya.

Mindazonáltal tőlünk telhetőleg törekedtünk az előző évben is kötelezettségeink teljesítésére. — Támogattuk a Központot nagyfontosságú gazdaság- és társadalmi politikai feladatainak teljesítése körül. Rendes közgyűlést február 9-én tartottunk, amelyen Hegedüs Loránt dr. alelnök jövő kereskedelmi és iparpolitikáinkról, Gratz Gusztáv dr. az adó- és választójogi reformról tartottak nagyhatású előadásukat a kereskedelmi és Iparkamara dísztermében előkelő nagy közönség jelenlétében.

A losonci testvérszövetség felszólítására csatlakoztunk a Rima murány-Salgótarjáni Vasmű r.-t. ózdi gyártelepének megtekintésére szervezett kiránduláshoz. — A kirándulás sikerén felbuzdulva, ez összejövetelek, illetve együttes szövetségi ülések jövőbeni rendszeresítését határoztuk el. Údvös hatást remélvén azoktól a gyárostársadalom szolidaritásának fokozása érdekében.

Helyi s már korábban megindított akciónk: munkáskertek létesítése Miskolcon. Ez akciónk sikerének legfőbb akadálya még ma is alkalmas terület hiánya. — Ezzel az akadályt a folyó év őszen

illetve a következő év tavaszán talán sikerülend leküzdeni.

Miskolc, 1914. február hó 28.

Szegilongi Schrecker Lipót,
elnök. —

Wittich Andor,
titkár.

A Reggel munkatársa ma felkereste szegilongi Schrecker Lipót malomigazgatót, a miskolci fiók elnökét és beszélgetést folytatott vele arról, hogy mi az oka a Gy. O. Sz. miskolci fiókjával szemben tanusított mérsékelt érdeklődésnek?

— A miskolci fióknak a tevékenysége — mondotta az elnök — még nem fejlődött annyira ki, — mint az Miskolc városára és környékére nézve üdvös lenne. — Ennek oka főleg abban rejlik, hogy a legnagyobb ipari üzem, a diósgyőri m. kir. vas- és acélgvár a fióknak a tevékenységében eddig részt nem vett. Sajnos továbbá, hogy egy másik fontos üzem, a miskolci villamos részvénytársaság még nem lépett be a fiók kötelékébe. A többi környékben levő nagyiparosok sem segítik elő olyan mértékben a Gy. O. Sz. működését, amint azt egy ilyen testület megkívánhatná. A Gy. O. Sz. az országos kereskedelmi kamarákon kívül leginkább hivatott fórum az esetleges differenciák és bajok elintézésére. Azeknek a vállalatoknak és üzemeknek, amelyeknek a Gy. O. Sz. ilyen irányú működésében alkalmuk volt meggyőződhetni, leginkább tudják ezt értékelni és megbecsülni.

APOLLO

nagy mozgószínház,
WEIDLICH-palota

Műsor 1914. április 25. és 26-án.

1. Nyitány.
2. Házasság a háztetőn.
- 3-7. Nagy ujdonság!
A karnélküli ember.
8. Whisky üveg.

Az előadások kezdete hétköznapokon délután 6 órakor és este fél 9 órakor. Vasár- és ünneppnapokon délután fél 3, fél 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

— **Háló-, ebédlő-, uriszoba** be rendezéseket vas- és rézbutorokat tulsufolt raktár miatt rendkívül olesó árban árusít, hitelképes egyéneknek részletfizetésre **Rosenberg Lajos** butoráruháza, — **Széchenyi-utca 139. (Márkus-ház)** Tessék raktáromat vételkötelezettség nélkül megtekinteni.

Gerovszky névjegye

Elfogadták a belügyi költségvetést A képviselőház ülése

A képviselőház ma megválasztotta a delegáció tagjait az ellenzéki pártok távollétében. A választásra nem jött el az ellenzék, amelyet az alkotmánypárt kivételével tudvalevően föl sem szólítottak a megjelenésre, mert a munkapárt nem akarta szaporítani az ellenzéki pártokhoz intézett amaz átiratainak a számát, a melyek rendszerint válasz nélkül maradnak.

Simonsics Elemér alelnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Ezután **Tisza István** gróf miniszterelnök váltotta valóra azt a tegnapi ígretét, hogy föl fogja olvasni Gerovszky Román dr. Vajda Sándor nemzetiségi képviselőhöz intézett ama levelét, a mely Vajda oroszofil érzelmeinek a dokumentumá.

Tisza István gróf miniszterelnök: Tegnap beszédemben felhasználtam az első alkalmat, hogy tájékoztassam a Házat arról, mire alapítottam Vajda Sándorral szemben amaz állításomat, hogy pánszláv körökkel nem éppen bizalmat keltő összeköttetéseket tart fen. Kezembem van egy névjegy, amely Gerovszky Román ajánló sorait tartalmazza. — Nem tudom, szükséges-e, hogy a Gerovszkyakat itt röviden ismertesse. Aki a pánszláv mozgalmakkal foglalkozik, az tisztában van vele, hogy kik ezek az urak és minő céllal dolgoznak.

Ezek után konstátálom, hogy azt a névjegyet, amelyet fel fogok olvasni, Duliskovicsnak Gerovszky Román adta át március 8-án. Ebből jogunk van nemesak Gerovszkynak, hanem a másik urnak is politikai etndenciáira következtetni. (Élénk helyeslés.)

Vajda Sándor a Ház engedelmével válaszol. Megtisztelve érzi magát a támadás által, mert nagyon veszedelmes lehet az ellenfél, akit ilyen gyöngye alapon is támadnak. (Zajos ellentmondás.) A miniszterelnök nem bizonyította még azt sem, hogy ez a névjegy hozzám van intézve.

Tisza István gróf: Itt a neve a borítékon. (Derűtség.)

Vajda Sándor: A miniszterelnök nem győződött meg arról, hogy ezt a névjegyet Gerovszky irta és vakon elhitte Duliskovics bemozdását. És elfogadom, nem is tagadtam, hogy Duliskovics hozott nekem Gerovszkytól ajánlólevelet. Mégis furesa eset...

Tisza István gróf miniszterelnök: Az igaz. (Derűtség.)

Vajda Sándor: Én mindig a

russzofil tendenciák ellen harcoltam és mindig a hármasszövetségi politikának voltam a hive. — Tegnap is azt jelentettem ki, — hogy téves az a politika, amelyet némely magyar politikusok követnek és a melylyel a hármasszövetséget támadják. Ekkor váratlanul előállott **Tisza István** gróf miniszterelnök és azt mondja, hogy mindez, tudniillik **Polonyi** törekvése, nevetséges semmisség s hogy én vagyok az, aki titkos szövetséget tartok fel a russzofil körökkel. Megengedem, ha volna olyan levél, amelyet én irtam volna Gerovszkynak és annak tartalma kompromittáló volna, ez bizonyíték volna elenem. De a **Duliskovics**tól kapott Gerovszky-féle vizitkártya engem nem kompromittálhat és legkevésbé sem bizonyíthatja, hogy én intim összeköttetésben vagyok Gerovszkyval.

Tisza István gróf miniszterelnök: Csak egyetlen megjegyzésem van. Vajda arra hivatkozik, hogy hozzá, mint karlszbádi orvoshoz mindenki mehetett. He Gerovszky **Román** dr. azt irta volna a névjegyre, hogy **Duliskovics**ot, mint májbajos embert ajánlja hozzá, ebben valóban nem volna semmi. Az ajánlás azonban **Duliskovics**ra mint derék és megbízható oroszra vonatkozott. (Zajos derűtség.)

Ezután a Ház áttért a napi-rendre, a delegáció tagjainak a megválasztására.

Rakovszky Iván a belügyi tárgyalásánál beszédet mond, amelyben kiszámítja, hogy a közigazgatás teljesen megérett az államosításra. A tisztviselők választása már elavult és a mai megyei rendszer már nem felel meg a modern közigazgatási rendszernek. Feltétlen szükséges a közigazgatás államosítása.

Rakovszky Iván elfogadja a költségvetést, utána **Kostyál Miklós** beszél.

Elnök két órakor felfüggeszti a tanácskozást.

Szász Károly elnök délután 4 órakor megnyitja az ülést. **Lukács György** és **Deszbordesz Ernő** beszélnek a költségvetéshez.

Sándor János belügyminiszter válaszol a vita során elhangzott megjegyzésekre, azután rátér a belügyi tárca részletes ismertetésére. Jelenti, hogy a kórház kérdésben új programot dolgozott ki a kormány. A körörszók körüli mizériáknak az okát abban mennek vidékre, inkább a városokban nyomorgnak. Elérkezett — ugymond — a közegészségügy államosításának az ideje. — A magyar fürdők felvirágoztatása érdekében fürdő-törvényt készít a kormány. — A közjótékonyasági ügyek szervezés alatt állanak — nemkülönben a közbiztonság kér-

dése is. A városi rendőrségek fejlesztésére eddig három millió koronát fordított az állam. Beszél a városok anyagi helyzetéről, ráter a községi pótdóra is. Hibáztatja a hivatalnokokat, hogy nem elég ökonomikusan intézik az ügyeket. A vármegyei reform kérdésének a megoldása halaszthatatlan volt. A vármegye alapja megmarad, a megyei tisztviselőket az állam fogja kinevezni, a főispáni, alispáni tisztségek sértetlenül maradnak, nemkülönben a virilizmus is. A közgyűlésnek kisebb lesz a hatásköre, mivel a lentékelenebb ügyeket a közigazgatási bizottsághoz utalják. Felállítják a járási bizottságokat. A vármegye államosításáról szóló törvényjavaslatot a jövő hónapban a Ház elé terjeszti. A belügyi költségvetést részleteiben is elfogadták.

Ahusipari szövetkezet

Husz segéd Budapestre ment munkába

(A Reggel tudósítójától.) A miskolci husiparosok két esztendőre kizárták a sztrájkoló munkásokat. Erre a kizárára a munkások most azzal válaszoltak, hogy kimondották a városnak zár alá helyezését. A kizárással különben sem törődnek a munkások, mert most a husipari szövetkezet megvalósításán fáradoznak. A husiparosok központjából Budapestre, tizenötön pedig itt maradtak. Erre a tizenöt munkásra szükség van Miskolcon, részint a szövetkezet érdekében megindított mozgalom céljából, részint pedig, mert ezt a tizenöt munkást fogja a szövetkezet alkalmazni.

Az agitáció erősen folyik a husipari szövetkezet megalapításáért s valószínű, hogy néhány nap múlva végleg megalakul a szövetkezet. Ma már nagyon előre haladott stádiumban van a szövetkezet ügye. Az üzletrészek jegyzése folyik és ma három szak szervezet ülést tartott, melyeken szintén proponálták az üzletrészek jegyzését. A munkásság elhatározta, hogy május elsejét arra fogják felhasználni, hogy a szövetkezet gyors megalapítása érdekében mennél nagyobb és hevesebb agitációt fejtenek ki.

— **Az orkán.** Az Apolló nagy mozgósításhoz e hó 27-én szinkerekül hatalmas ujdonságát izgalommal várja a mozilátogató közönség. Évek óta ez a nagyszemű film vezet a legnagyobb hatást elért képek között. Amellett, hogy izgalmas, nem kalandoz el a moziképek ismert és valószínűtlen szertelenségeibe, hanem a történet cselekményében is valószínűtlenül nyújtva, irodalmi finomságokat élez ki. A legkitűnőbb színészek alakításai révén a közönség pompás filmről fogja megismerni Az orkán-t.

A NAP ESEMÉNYEI

Felolvasás és vitaestélyek az iparoskörben

Pfliegler kir. tanácsos nyilatkozata

(A Reggel tudósítójától.) Az Iparoskör közgyűlésén Pfliegler J. Ferenc kir. tanácsos, az egyesület elnöke azt az érdekes nyilatkozatot tette, hogy a kör nem felel meg kitűzött céljainak, mivel a tagok nem támogatják. Kérdést intéztünk ebből az alkalomból Pfliegler Ferenc elnökhöz és érdeklődtünk az iránt, hogy mi az oka ennek a nagymérvű indolenciának?

— Általános okokra vezethető ez vissza — mondotta a kör elnöke. Mindenütt így van ez. A tagok elhanyagolják saját testületük látogatását, mert hiányzik egy fontos, izgató, csalogató eszköz, ami — sajnos — honos az egész országban és ez a kártya. — Életemben beutaztam fél Európát, de sehol sem találtam az egyesületi életet illetőleg oly rossz viszonyokat, mint Magyarországon.

— Az Iparoskör jelenlegi helyzetét menyomoritja az is, hogy sokan még a hat koronás tagdíjat sem bírják fizetni. A kör fentartása az ipartestület vállain fekszik. Dacára ennek a szomorú helyzetnek az a célom, hogy a Köröt továbbra is fentartsuk. — Összel újabb akciót indítok a kör társadalmi életének érdekében, — felolvasó és vita estélyek tartásával, nagyobb kedélyes esték rendezésével akarok friss életet belevinni a petyhüdt vérkeringésbe. Ha mindenki szóhoz fog jutni, talán nagyobb célt érünk el. — Így sikerül majd általánosabb érdeklődést létrehozni a kör iránt.

— **A király állapota.** A király a mai éjszakát nem jól töltötte. Az éj első felében elég jól aludt, később azonban fel-felriasztotta a kínzó köhögés. A király ezek ellenére kevéssel négy óra után felkelt, megreggelizett, dolgozó szobájába ment. Reggel kissé lehangolt volt, később azonban a köhögés csillapodott, a nyálkaválasztás bővebb lett, úgy, hogy a király a délelőtt folyamán ismét jobban érezte magát. Kerzl dr. a reggeli vizsgálat alkalmával megállapította, hogy a betegség tünetei tegnap óta nem változtak, a hőmérséklet és az érverés rendes, az étvágy jó, az erőbeli állapot és a közérzés kielégítő. A dolgozószoba ablakát ma nem nyitották ki, mert az időjárás szeles és hűvös.

— **Arcképleleplezés a városházán.** A város megfestette báró Vay Elemér és Kubik Béla volt borsodi főispánok arcképeit Halász René festőművészrel. — A képek már elkészültek és dr. Nagy Ferenc polgármester az április 30-iki közgyűlésben előterjesztést fog tenni a törvényhatósági bizottságnak, hogy a képeket májusban leplezzék le.

— **Tapolezai reformok.** A város tanácsa tegnap délután átrándult Tapolezára, megtekintették a fürdőt és számos érdekes reformtervet határoztak el. A városi tanács tagjai közül megjelentek a tapolezai helyszíni ülésen: dr. Tarnay Gyula főispán, dr. Nagy Ferenc polgármester, dr. Hodobay Sándor jegyző, Nikell József, Krizsanovszky József tanácsnokok, Szombathy László számvevő, dr. Halmay Béla tb. főjegyző, Rimóczy József főkapitány, Szücs Sándor főmérnök, dr. Szabó Armin orvos, Csonthó Dezső tb. tanácsnok, Kerekes József városi építési felügyelő.

— **Értekezlet a városházán.** Szombaton délután dr. Nagy Ferenc polgármester elnökletével értekezlet lesz a városházán. Az értekezleten a polgármester előterjesztést fog tenni a szavazókörök beosztására, a törvényhatósági tagok választásánál való módosításokra és az április 30-án tartandó közgyűlésen végbemenő közgyűlésen végbemenő részleges tisztújításokra vonatkozólag, — azonkívül ismertetni fogja a pályázók eddigi munkásságát. — Az értekezleten részt vesznek a tanács tagjai és a meghívott törvényhatósági bizottsági tagok.

— **Dr. Politzer József** szülész, nőorvos lakását a Borsodmegyei Takarékpenztár épületébe helyezte át.

— **Halászlé és zenés villásreggeli a „Grand éttermében“.** Vasárnap délelőtt ismét meglepetések érik azokat, kik a Grand éttermébe mennek villásreggelizni. Ugyanis kitűnő halászlét és igen változatos reggeli menüt fognak szervizálni; a Dréher-féle világhírű dupla maláta sör csapolása már megkezdődött valamint általában csapolják a kitűnő világos sört is. Vasárnap délelőtt is lesz cigányzene a villásreggelihez. Az étterem gyönyörű nyári kert-

helyiségeit már renoválják s mielőtt elkészül, azonnal katonazenével megnyitják s azontul minden vasárnap lesz katonazené.

Színház

Szombat: Timár Liza.
Vasárnap: Timár Liza.

— **A szintársulat arcképalbuma** megjelent. E 140 oldalra terjedő emlékkönyvnek az ára 2 korona. Kapható Groszmann Jágó, Korachné színháztársulat és könyvkereskedésekben.

URANIA

Nagy Mozdulatszínház (Szechenyi-utca) 100.

Műsor április hó 25. és 26-án

Gályarabok királya

(Zigomár) 5 részben.

Balzac híres regénye után.

Ezenkívül még több sláger kép

Rendes helyárak.

Az előadások kezdete: Hétköznapokon délután fél 7 és este fél 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és este fél 9 órakor.

APRÓ HIRDETÉSER

Csinosan butorozott külön bejárattal szoba, május 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Egy 14-15 éves mindenféle leányka kerestetik. Cím a kiadóban.

A tavaszi szezon női kalap ujdonságai már megérkeztek, minden kalap átalakítás 1 korona, Freireich Henkél Arany János utca 31. 252

Használt szivattyús kutat megvételre keresek. Leiratát és méreteit kérem jelezni. Cím a kiadóhivatalban. 280

Elaeó épületfa teljesen jó állapotban, megfelel 18 méter hosszú és 8 méter széles épület teljes tetőszerkezetének. Cím a kiadóhivatalban. 282

Paplant gyári árban

ha óhajt beszerezni vagy ha!

Régi paplanja bevonásra szorul, úgy forduljon bizalommal 27 év óta fennálló cégemhez.

Pehely paplan különlegességek kifogastalan kivitelben kaphatók

Bramfeld Sándor Áruházában Miskolc Szechenyi-u. 49.

Makulatura

papír
= kapható =
Hunyadi-utca 2.

Csak 14 napig! 1000 pár
1-ső rendű **női boxcipő** párhoz
5 korona 50 fillér.

**Jó, tartós és olcsó
cipőket**
Rubinstein Dezsőnél

Miskolcz, Zsolczai-kapu 2. sz. a.
(Kubacska-ház)

vehet.

Külön mérték szerinti osztály.
Javitások gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

**Csinos földszintes
ház**

a város legszebb helyén
kerttel, vízvezetékekkel és
villanyvilágítással, veranda,
adómentes, **eladó.**

Cím a kiadóhivatalban.

Tavaszi ujdonságok

a legújabb divatu

**francia modell
kalapokból**

dús választékban

már megérkeztek

PESTI ÉS FEJÉR

női kalapszalonzába Miskolcz,
Széchenyi-utca 65. szám alatt.

Gyárak: Budapest, Üllői-ut 81.
Bécs, Neubaugasse 25.

Vasuti menetrend.

1. A vonatok indulása Miskolcz
személypályaudvarról.

— Ervényes 1913. évi október 1-től. —

Budapest felé.	
Reggel személyvonat	6.10 perc
Délelőtti gyorsvonat	9.40 "
" gyorsvonat	10.40 "
Délután személyvonat	12.35 "
" személyvonat	2.53 "
" személyvonat	3.37 "
Este gyorsvonat	6.28 "
" gyorsvonat	7.08 "
" tv. sz.	8.40 "
Éjeli személyvonat	12.57 "
Éjeli személyvonat	2.25 "
Éjeli gyorsvonat	3.04 "

Kassa felé.	
Reggel személyvonat	6.35 "
Délelőtti gyorsvonat	10.31 "
Délután személyvonat	12.05 "
Délután gyorsvonat	5.12 "
Este személyvonat	6.42 "
Éjeli személyvonat	1.34 "
Éjeli gyorsvonat	1.48 "
Éjeli tv. sz.	3.54 "

Fülek felé Miskolcz pályaudvarról.

Reggel személyvonat	6.33 per
Délelőtti személyvonat	11.03 "
Délután személyvonat	3.31 "
Délután tv. sz. sz.	5.56 "
Este vegyesvonat	7.18 "
Éjeli személyvonat	3.33 "

Szerecs felé.	
Reggel személyvonat	7.42 "
Délelőtti gyorsvonat	10.56 "
Délután személyvonat	1.57 "
Délután személyvonat	4.26 "
Este gyorsvonat	6.00 "
Este személyvonat	6.06 "
Éjeli t. v. sz. sz.	11.36 "
Éjeli személyvonat	3.41 "
Reggel személyvonat	6.12 "
Éjeli személyvonat	9.30 "

Mezőcsát felé.	
Reggel vegyesvonat	7.06 perc
Délután személyvonat	12.35 "
Délután személyvonat	4.32 "
Este személyvonat	7.18 "

Edelény-Szendrő felé Miskolcz gőzmű-
pályaudvarról.

Reggel vegyesvonat	6.07 per
Délelőtti motorvonat	10.40 "
Délután vegyesvonat	1.44 "
Délután motorvonat	4.15 "
Este motorvonat	7.25 "
Éjeli motorvonat	8.47 "

2. A vonatok érkezése Miskolcz
személypályaudvarra.

Budapest felől.	
Reggel személyvonat	5.54 "
Délelőtti v.-vonat (Hatvanról)	6.50 "
Délelőtti gyorsvonat	10.20 "
Délelőtti gyorsvonat	10.49 "
Délelőtti személyvonat	11.46 "
Délután gyorsvonat	12.56 "
" személyvonat	1.29 "
" gyorsvonat	4.55 "
" gyorsvonat	5.46 "
Este személyvonat	9.13 "
Éjeli személyvonat	1.14 "
" gyorsvonat	1.39 "
" személyvonat	3.12 "

Kassa felől.	
Reggel tv. sz. (Forróencséről)	6.39 perc
Reggel személyvonat	9.16 "
Délelőtti gyorsvonat	10.30 "
Délután gyorsvonat	2.59 "
Délután személyvonat	3.09 "
Este gyorsvonat	6.58 "
Éjeli tv. sz.	12.09 "
Éjeli személyvonat	1.52 "
Éjeli gyorsvonat	2.56 "

Szerecs felől.	
Reggel tv. sz. sz.	7.19 perc
Délelőtti gyorsvonat	9.36 "
" személyvonat	10.31 "
Délután személyvonat	12.14 "
" személyvonat	3.35 "
Este gyorsvonat	6.18 "
" személyvonat	8.04 "
Éjeli személyvonat	12.28 "
" gyorsvonat	2.38 "

Mezőcsát felől.	
Reggel vegyesvonat	6.39 perc
" vegyesvonat	8.18 "
Délután személyvonat	1.20 "
Délután vegyesvonat	5.27 "
" tv. sz.	7.30 "

Fülek felől Miskolcz pályaudvarra.

Reggel személyvonat	7.29 perc
Délelőtti személyvonat	9.06 "
Délután személyvonat	1.10 "
" személyvonat	3.47 "
Este személyvonat	10.07 "

Mezőcsát felől.	
Reggel vegyesvonat	7.10 perc
Délelőtti motorvonat	8.35 "
Délután motorvonat	10.20 "
Délután "	4.06 "
Este motorvonat	10.35 "

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a

Széchenyi-u. 37. sz. alatt

**új szobafestő
mázoló és tapétázó**

műhelyt nyitottam.

E szakmába vágó munkákat a
a legolcsóbban elvállalom.

Portálok festését nagyon olcsón készítem.

Tisztelettel

Schön Ferenc festő.

**Miskolczi Agrárbank és
Polgári Takarékpénztár**

Részvénytársaság

Széchenyi-utca. (Weidlich-udvar, I. em.)

Alapítóké 1,500,000 kor.

Pénzbetéteket átvesz kamatoztatás céljából betétkönyvecskére és folyószámlára.

Váltókölesönöket leszámítol. Jelzálogkölesönöket ad házakra és földbirtokra.

Törlesztéses jelzálogkölesönt nyújt 10-től 65 évig terjedő lefizetés mellett.

Eldőleg-kölesönöket engedélyez földén jegyzett értékpapirokra, vidéki pénztintézetek és iparvállalatok részvényeire és ezeknek megbízásból való átvételével és eladásával is foglalkozik. Részvényeket, külföldi pénzeket s kisorsolt értékpapirokat bevált. Övedéket deponál.

Finanszíroz kereskedelmi, ipari és gazdasági vállalatokat. Működése kiterjed továbbá az összes bankszerinti üzletekre.

Van szerencsés a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy egy mint más években, az idén is

március 28-tól kezdődőleg a

borjuhúst

1 korona 20 fillérért árusítom a Kazinczy-utca 80. sz. alatti és a Vay-úti Nőküzletben.

Rosenblüh József,
mészáros.

Ugyanott a többi húsneműek is a rendes olcsó árban kaphatók.

Eladó házak.

A város különböző pontjain három drb. modern új földszintes lakóház más üzleti befektetés miatt rendkívüli kedvező feltételek mellett **olcsó áron megvehető.**

Közvetítők díjmentesen.

Értekezni lehet a tulajdonosnál **Kun József-utca 39.**

Goldmann Mór
órás és ékszerész Miskolcz
Szirma-utca 19. szám alatt.
(Szalóki fűszerüzlet mellett)
Javit jóállás mellett bármily szerkesztő
órákat. Nagy választék zseb-, fal-
és ébrenszó órákban.

Katonák!
akiknek 1914. októberében be kell vonulniok
tanuljanak németül.

Katonai kurzus
25 korona!
25 privátóra 50 korona
Német nyelviskola
Kazinczy-utca 12. szám.
A főposta mellett.

Makulatura papir
kapható Klein és Ludvig
könyvnyomdájában.
Hunyadi-utca 2. sz.

ÚJ KELENGYE-OSZTÁLY.

Magyar Kereskedelmi Vállalat.

Rendelészerűen készült 200 koronás

REKLAM menyasszony kelengye

12 drb.	női himzett lng	36.—
16 "	hálókötös himzéssel	16.80
6 "	női nadrág	14.40
2 "	alsószoknya	11.60
12 "	zsebkezdő fehér v. színes	6.—
12 "	kötött harisnya	7.20
2 "	Atlas kasmir, vagy elott paplan	17.60
6 "	párnahaj szépen kiállíva	14.—
6 "	alsólepedő	18.20
2 "	6 szcm. cérnamask teríték	17.20
1 "	12 " " " "	17.—
2 "	kávés teríték színes aszuros	9.60
12 "	cérna damask törülköző	9.60
12 "	portörő külf. féle	4.80

Összesen kor. 200.—

Kelengye-osztályunk erre a célra szerződtezt szakképzett varrónőivel kizárólag **kitűnő és tartós** anyagot dolgoztat fel s óriási előnyt nyújtunk t. vevőinknek azzal is, hogy minden darabot **eredeti árban** külön-külön is adunk épp úgy, mintha teljes kelengyeről volna szó.

Mérték utáni rendelések legrövidebb időn belül készülnek.

Magyar Kereskedelmi Vállalat

Miskolcz, Széchenyi-utca 4.

KELENGYE-OSZTÁLYA.



Tavasza

Kalap, nyakkendő, fehérneműk és mindenemű divatcikkekbenl szükségletét

legjobban és legolcsóbban beszerezheti

Herskovits Mór

divat és egyenruházati üzletében
Miskolcz, Városháztér, Telefon 249

TURUL CIPŐK

HA HAZAI CIPŐIPARTERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

MISKOLCZ.
Széchenyi-u. 39

Cikksz. 359 Chevrone gumócipő . . . K 10.—
357 Chevrone Goodyear . . . K 12.—
356 Chevrone Goodyear . . . K 10.—
Is minőség . . . K 10.—

Cikksz. 358 Chevrone gumócipő . . . K 10.—
357 Chevrone Goodyear . . . K 12.—
356 Chevrone Goodyear . . . K 10.—
Is minőség . . . K 10.—

Cikksz. 400K Chevrone gumócipő . . . K 8.—
403 Chevrone Goodyear . . . K 11.—
418 Chevrone Goodyear . . . K 14.—
Is minőség . . . K 14.—

Cikksz. 402 Chevrone félécipő . . . K 8.—
401 Chevrone Goodyear . . . K 12.—
400 Barna Chevrone . . . K 13.—
Goodyear . . . K 13.—

Cikksz. 349 Chevrone gumócipő K 11.—
348 Barna Chevrone . . . K 12.—
Goodyear . . . K 12.—
Cikksz. 308 Chevrone Goodyear K 14.—
1666 Lakk szövetből K 18.—

PHILIPS

LAMPEN

75%
STROM-
ERSPARNIS

HELLES, WEISSES
LICHT

Ajánlok eredeti Wolfram villany lámpákat

Kitűnő minőségben:
Hollandi, Tungstam, Tantal, Metalum gyártmányokat nagyobb vételeinél 16, 25, 32, 50 gyertyafényűt á K 1.20.

gázizzótesteket

rendes nagyság kitűnő minőségűt á 40 f. lefele égő á 50 f.

Felelősséget vállalok arra, hogy tartósság és minőség tekintetében bármely gyártmányt felülmul.

Tisztelettel **ILLÉS DÁVID**

Templom-utca 5. sz. a.
Telefonszám: 305.

Lapelárusítók

nagy keresettel felvétetnek

A Reggel kiadóhivatalában vagy

Groszmann Jágó üzletében.